

ת"פ 34115/10/14 - מדינת ישראל נגד מוחמד חמודה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 34115-10-14 מדינת ישראל נ' חמודה(אחר/נוסף) 02 פברואר 2016

בפני כב' השופטת דנה כהן-לקח
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מוחמד חמודה

הנאשם

החלטה וגזר-דין

רקע - השתלשלות העניינים בהליך והכרעת הדין

1. הנאשם הועמד לדין מלכתחילה בכתב-אישום במסגרתו יוחסו לו ארבע עבירות. ביום 17.12.2014 תוקן כתב-אישום ביוזמת המאשימה, באופן שהוראת חיקוק מס' 4 נמחקה מכתב-האישום המקורי, ובכתב-האישום המתוקן יוחסו לנאשם שלוש עבירות: התפרעות לפי סעיף 152 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק); ניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 274(2) ו-(3) בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין; ותקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 274(1) לחוק.

הנאשם כפר באשמה ובתיק נשמעו מלוא העדויות וסיכומים בעל-פה. ביום 12.4.2015 זיכיתי את הנאשם מהעבירות של התפרעות וניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות. בנוסף, זיכיתי את הנאשם מחמת הספק מהעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 274 לחוק העונשין, ותחתיה הרשעתי אותו בעבירה של תקיפת שוטר (שלא בנסיבות מחמירות) לפי סעיף 273 לחוק.

2. בהתאם לממצאי הכרעת-הדין, ביום 15.10.2014 הגיעו הנאשם ובן-דודו, שהנו עיוור, באוטובוס עם קבוצת נוסעים מצפון הארץ, לנקודה הסמוכה לצומת גת שמנים בירושלים כדי להתפלל במסגד אל-אקצה, אך הכניסה להר הבית נאסרה באותו היום. הנוכחים פונו על-ידי המשטרה מאזור צומת גת שמנים בכביש העולה לכיוון צומת רוקפלר. בהמשך הדרך, התפתחה התפרעות שכללה יידוי אבנים, כאשר המשטרה הפעילה אמצעים לפיזור הפגנות. במהלך ההתפרעות, חשד השוטר אנדרי רון (להלן: השוטר רון) כי הנאשם נטל חלק בהתפרעות וכן יידה אבן או אבנים לעבר כוחות הביטחון, ועל-כן הוא רץ בעקבות הנאשם וצעק לו שהוא עצור. השוטר רון הפיל את הנאשם לקרקע וניסה לאזוק אותו, אך הנאשם התנגד למעצרו ולאזוק ידיו. בינתיים הצטרף לשוטר רון השוטר יצחק תורג'מן (להלן: השוטר תורג'מן), והשניים ניסו להשתלט על הנאשם. בשעה שהנאשם שכב על המדרכה על בטנו, תפסו שני

השוטרים את ידיו, וניסו לאזק אותו כאשר הנאשם מתנגד בכוח ומנסה למנוע את איזוקו. בזמן הזה, נעץ הנאשם את שיניו בחלק התחתון של רגלו של השוטר תורג'מן (מעל המכנסיים). השוטר תורג'מן ניער את רגלו כדי להשתחרר מהנשיכה. בסמוך לכך, השוטר תורג'מן אחז בעצם הכתף של הנאשם וקרא לו להפסיק להתנגד. הנאשם נרגע ואז שני השוטרים אזקו אותו, והוא הובל למקום ההמתנה לניידת המשטרתית ומשם נלקח לתחנת המשטרה.

בהכרעת-הדין פסקתי כי לא הוכחה מעבר לספק סביר התזה המפלילה של המאשימה בנוגע למעורבותו של הנאשם בעבירות של התפרעות וניסיון לתקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות באמצעות ידיו אבנים. לפיכך, זיכיתי את הנאשם מעבירות אלה. אשר לעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות - בהכרעת-הדין קבעתי כי בשעת אמת, מעצרו של הנאשם היה חוקי וכדין (ראו: פסקה 32 להכרעת-הדין והנימוקים המובאים שם). עוד קבעתי כי הוכח מעבר לספק סביר שהנאשם תקף את השוטר תורג'מן בקשר למילוי תפקידו, שכן הנאשם נשך את רגלו של השוטר תורג'מן במהלך ניסיונו להתנגד למעצר כדין. עם זאת, פסקתי כי נותר ספק סביר במישור הוכחת היסוד הנפשי, קרי- בשאלה האם מטרת הנשיכה הייתה להכשיל את השוטר תורג'מן במילוי תפקידו כנדרש בסעיף 274(1) לחוק העונשין. מסיבה זו, ראיתי לזכות את הנאשם מחמת הספק מהעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 274 לחוק, ותחתיה הרשעתי את הנאשם בעבירה של תקיפת שוטר (שלא בנסיבות מחמירות) לפי סעיף 273 לחוק.

3. במועד השמעת הכרעת-הדין, עתר הסנגור להפנות את מרשו להכנת תסקיר שירות מבחן, וכן עתר לכך ששירות המבחן יבחן את שאלת ביטול ההרשעה. הסנגור הצהיר לפרוטוקול כי אין למרשו עבר פלילי (פרוטוקול מיום 12.4.2015, עמ' 90, ש' 10-11). נעניתי לבקשת הסנגור והפניתי את הנאשם להכנת תסקיר, תוך שהודגש כי בית-המשפט אינו מביע כל עמדה בעניין ההרשעה או העונש.

לאחר הגשת התסקיר, בפתח הדין שנקבע לשמיעת הטיעונים לעונש, הודיעה המאשימה כי לנאשם הרשעה קודמת משנת 2012 מבית-משפט לנוער. כפי הנראה, בשל תקלה טכנית הרשעה זו לא עודכנה ברישומי הפלילי של הנאשם, ולפיכך גם הסנגור לא ידע עליה. הנאשם עצמו לא חשף מיוזמתו את דבר ההרשעה עד אותו שלב, והיא לא עמדה לפני שירות המבחן בשלב הכנת התסקיר. נוכח זאת, הוריתי על הגשת תסקיר משלים, על-מנת לקבל התייחסות עדכנית מטעם שירות המבחן, לאחר היוודע דבר קיומה של הרשעה קודמת מבית-משפט לנוער. בסך-הכל, הוגשו לעיוני שני תסקירים שעל פרטיהם אעמוד כעת.

תסקירי שירות המבחן

4. **התסקיר הראשון** הוגש לעיוני ביום 10.11.2015. כאמור, תסקיר זה הוכן בלא ששירות המבחן ידע על דבר קיומה של הרשעה קודמת לנאשם.

בתסקיר צוין כי הנאשם הנו רווק בן 21. הנאשם השלים 12 שנות לימוד, ומסר לשירות המבחן כי היה תלמיד בעל הישגים לימודיים טובים והשלים את בחינות הבגרות בהצטיינות. הנאשם תיאר את עצמו כבעל מוטיבציה לימודית גבוהה, ושלל קשיים התנהגותיים לאורך השנים. מדבריו של הנאשם לשירות המבחן עלה כי הוא התקבל בשנה שעברה ללימודי סיעוד באוניברסיטה אך עקב הסתבכותו בהליך שבכותרת, סמוך לפתיחת שנת הלימודים, דחה את תחילת

לימודיו בשנה, ובאוקטובר 2015 החל ללמוד בחוג לסיעוד לתואר ראשון באוניברסיטת חיפה. שירות המבחן התרשם כי צרכיו ההתפתחותיים והאינסטרומנטליים של הנאשם סופקו על-ידי הוריו, וכי התנהגותו בעת ביצוע העבירה אינה מאפיינת את הערכים לאורם התחנך.

אשר לעבירה נשוא ההליך שבכותרת - שירות המבחן התרשם כי הנאשם לוקח אחריות מלאה על ביצוע העבירה. הנאשם תיאר בפני שירות המבחן את השתלשלות האירועים שקדמו לעבירה ואת נסיבות מעורבותו באירוע. מדבריו עולה כי ביום ביצוע העבירה נסע יחד עם בן דודו העיוור לירושלים, במטרה להתפלל במסגד אל-אקצה כחלק ממילוי מצוות הדת המוסלמית, ולצורך עריכת קניות בעיר. הנאשם תיאר לשירות המבחן כי בכניסה לירושלים התרשם כי קיימת מתיחות ביטחונית, וכי במקום בו נכח החלה התקהלות והפגנה כלפי כוחות הביטחון. הנאשם הסביר לשירות המבחן כי כיוון ששהה במקום עם בן דודו העיוור, חווה חרדה ודאגה לבן דודו, ועשה מאמץ לעזוב את המקום. בעת האירוע, ומתוך רגשות חרדה לבן משפחתו ומצוקה רגשית, הגיב הנאשם בתוקפנות כלפי השוטרים בעת שניסו לעצור אותו. הנאשם תיאר כי יחסם של השוטרים אליו וכן מצבו הנפשי הסוער, השפיעו על תגובתו. הוא תיאר בפני שירות המבחן כי פעל באופן אימפולסיבי, מבלי להפעיל שיקול דעת מווסת. הנאשם ציין כי התנהגותו התוקפנית אינה מאפיינת את הערכים עליהם חונך, והיא התנהגות חריגה ואפיזודית. הנאשם הביע חרטה על מעורבותו בעבירה, ושירות המבחן התרשם כי הנאשם מכיר בחומרת מעשיו ורואה בהתנהלותו כישלון התנהגותי. עוד התרשם שירות המבחן כי הנאשם התקשה לשלוט בדחפיו בשל תחושות חרדה ולחץ, והתקשה להעריך את ההשלכות והסיכונים הנובעים ממעורבותו בעבירה.

במישור ההתרשמות - שירות המבחן התרשם כי הנאשם הינו בעל יכולות קוגניטיביות ותפקודיות סבירות, ובעל יכולות תקשורתיות טובות. בהערכת גורמי סיכון להישנות העבירות אל מול גורמי סיכוי לשיקומו של הנאשם, התחשב שירות המבחן בקושי של הנאשם להפעיל שיקול דעת מווסת בעת ביצוע העבירה, דבר אשר פגע ביכולתו לווסת את דחפיו באירוע שעורר בו חרדה. לצד זאת, ציין שירות המבחן את יכולות ההסתגלות הגבוהות של הנאשם במישורים שונים בחייו; את המחויבות והאחריות שמגלה לתפקידים אותם ממלא; את זהותו העצמית המגובשת; את הימצאותו בשלבי ביסוס עתידו התעסוקתי וההשכלתי; את התמיכה המשמעותית שמקבל הנאשם מצד משפחתו; את החרטה הכנה שמביע הנאשם; ואת הבנתו של הנאשם כי פעל בניגוד לחוק ופגע באחר. בהתחשב בכל אלה, העריך שירות המבחן את הסיכון להישנות התנהגות עבריינית ואלימה מצדו של הנאשם כנמוך.

במישור ההמלצה - בתסקיר צוין כי הנאשם הביע בפני שירות המבחן את חששו כי הרשעתו בדין עלולה לפגוע ביכולתו להיקלט בתעסוקה יציבה, וכן עלולה לפגוע ביכולת השתכרותו בעתיד. בהתחשב בכך, וכן בהתחשב בגילו הצעיר של הנאשם, בקבלת אחריות מלאה על מעורבותו בעבירה, וכן בכך ששירות המבחן סבר בעת כתיבת התסקיר הראשון כי הנאשם נעדר עבר פלילי, המליץ שירות המבחן על ביטול הרשעתו של הנאשם. אשר לעונש, ציין שירות המבחן כי מבלי להתעלם מחומרת העבירה, הוא ממליץ להטיל על הנאשם ענישה חינוכית-הרתעתית של של"צ בהיקף של 180 שעות, התחייבות להימנע מביצוע עבירה, ותשלום פיצוי למתלונן.

5. **התסקיר המשלים** הוגש לעיוני ביום 12.1.2016. בתסקיר צוין כי הנאשם טען לפני שירות המבחן כי טרם שמיעת הטיעונים לעונש בהליך דן, הוא כלל לא היה מודע לכך שהורשע בדין במסגרת התיק שהתנהל כנגדו בבית-

המשפט לנוער. הנאשם הסביר לשירות המבחן כי לא חשף את דבר מעורבותו בפלילים בעת הכנת התסקיר הראשון, נוכח תחושות בושה וחשש לשיפוטיות מצד שירות המבחן, במיוחד נוכח מאמציו לשיקום חייו. עוד מסר הנאשם כי היה בן 16 בעת שהיה מעורב בעבירות נשוא ההליך הקודם, וכי בחלוף השנים מאז ביצועו, הוא מנהל אורח חיים מתפקד ונורמטיבי, וזאת עד להסתבכותו בעבירה הנוכחית. הנאשם תיאר בפני שירות המבחן כי מעשיו בעבר נבעו מהתנהלות לא בשלה וחשיבה ילדותית, אשר לא לקחה בחשבון את השלכות מעשיו. כמו כן, תיאר הנאשם תהליכים חברתיים וצרכי השתייכות, אשר גרמו להיגררותו אחרי אחרים. שירות המבחן התרשם כי בעקבות ההליך הפלילי הקודם, ערך הנאשם שינוי בחייו, והחל לנהל אורח חיים מתפקד מבחינה תעסוקתית וחברתית. משפחתו של הנאשם התגייסה לתת מענה לצרכיו, וסייעה לו לשמור על תפקוד יציב. הנאשם הביע בפני שירות המבחן מוטיבציה לבסס את עתידו המקצועי.

אשר לעבירה נשוא ההליך שבכותרת - שירות המבחן חזר על האמור בתסקיר הראשון, לפיו הנאשם מכיר בחומרת מעשיו, ובהתנהלותו התוקפנית והאימפולסיבית. שירות המבחן סבר כי מעורבותו החוזרת של הנאשם בפלילים מעידה על קושי בוויסות דחפים וקושי בהפעלת נפרדות בוגרת במצבים מעוררים רגשית, או במצבים בהם מופעל עליו לחץ חברתי. שירות המבחן התרשם כי הנאשם נמצא בשלבי ביסוס זהותו העצמית, והוא נוטה להיות מושפע על-ידי הסביבה החברתית. עוד התרשם שירות המבחן מקיומה של נזקקות טיפולית לשיפור יכולתו של הנאשם לבחון את מעשיו באופן ביקורתי, להפעיל חשיבה מקדימה על השלכות מעשיו, ולזהות מצבי סיכון. הנאשם הביע בפני שירות המבחן נכונות להשתתף בטיפול ייעודי לעוברי חוק במסגרת שירות המבחן, וביטא רצון לעבור תהליך טיפולי מעמיק שיבחן את דפוסי התנהגותו שהביאו אותו למעורבות חוזרת בפלילים.

במישור ההמלצה - שירות המבחן חזר על המלצתו בתסקיר הראשון, לפיה יש להימנע מהרשעתו של הנאשם בדין. זאת, נוכח קבלת אחריות מצד הנאשם והכרתו בחומרת מעשיו, וכן נוכח החשש כי הרשעתו של הנאשם בדין תפגע בדימויו העצמי. שירות המבחן ציין כי לימודיו האקדמיים של הנאשם מהווים עבורו גורם שיקומי ואפיק לתעסוקה יציבה, וכי הנאשם ציין כי הוא חושש שהרשעתו בדין עלולה לפגוע ביכולתו להשתלב בעתיד במקצוע הסיעוד. אשר לעונש, שירות המבחן המליץ להעמיד את הנאשם בצו מבחן ולהטיל עליו צו שירות לתועלת הציבור בהיקף נרחב של כ-200 שעות (במקום 180 שעות עליהן המליץ בתסקיר הראשון), וכן התחייבות להימנע מעבירה. שירות המבחן ציין כי ענישה טיפולית כצו מבחן עשויה לחדד עבור הנאשם את גבולות החוק, לאפשר לו לעבוד על דפוסי התנהגות תוקפניים ותגובתיים, להעלות את מודעותו למצבי סיכון, ולהעניק לו כלים אדפטיביים להתנהלות שקולה במצבי מתח.

טיעוני הצדדים לעונש

6. באת-כוח המאשימה, עו"ד מרינה רוזנפלד, טענה כי לא מתקיימים במקרה דנן התנאים שנקבעו בהלכה הפסוקה לביטול הרשעה, ולפיכך עתרה להותרת ההרשעה על כנה. אשר לעונש - לגישת המאשימה, מתחם העונש ההולם לעבירה בה הורשע הנאשם, נע מתקופה קצרה של עבודות שירות ועד מאסר קצר בפועל לריצוי מאחורי סורג וברית, לצד מאסר על-תנאי וקנס. בנסיבות העניין, ונוכח הרשעה קודמת של הנאשם בפלילים, עתרה באת-כוח המאשימה למקם את עונשו של הנאשם באמצע המתחם הנטען, ולהטיל עליו 5 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות, מאסר מותנה וקנס.

7. מנגד, בא-כוח הנאשם, עו"ד מריד עומייר, טען כי מתחם העונש ההולם במקרה דנן נע מאי הרשעה ועד ענישה

הצופה פני עתיד. הסנגור עמד על מכלול הנסיבות לקולא בעניין מרשו ועתר לאמץ את המלצות שירות המבחן במלואן - הן לעניין ביטול ההרשעה, והן לעניין הטלת צו של"צ והתחייבות כספית.

יוער כי באי-כוח שני הצדדים תמכו את טיעוניהם באסמכתאות מן הפסיקה.

סוגיית ההרשעה

8. כידוע, הכלל לגבי נאשמים בגירים הוא כי משהוכח ביצועה של עבירה, יש להרשיע את הנאשם בדין. הימנעות מהרשעה או ביטולה מהווים אמצעי חריג שבית-המשפט יעשה בו שימוש רק בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, בהן בית-המשפט שוכנע כי אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה, לבין חומרתה של העבירה ונסיבות ביצועה. הנטל על ההגנה לשכנע כי בנסיבות המקרה יש לחרוג מן הכלל ולהעדיף את שיקום הנאשם בדרך של ביטול הרשעתו, על-פני העדפת שיקולים נוגדים אחרים ובהם: עקרון ההלימה והוקעת מעשי העבירה, הצורך בהרתעת הרבים, וכן מדיניות אכיפה אחידה ושוויונית כלפי כלל העומדים לדין.

בהתאם להלכה הפסוקה, על-מנת להימנע מהרשעה או להורות על ביטולה בעניינו של נאשם בגיר, על בית-המשפט לבחון הצטברותם של שני תנאים מרכזיים: ראשית, האם סוג העבירה ונסיבות ביצועה מאפשרים לוותר בנסיבות המקרה על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים. ושנית, האם ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם (ראו: ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997); עוד ראו: ע"פ 5985/13 אבן נ' מדינת ישראל (2.4.2014)).

9. בכל הנוגע לסוג העבירה ונסיבותיה - עסקינן בנשיכת שוטר בתפקיד ברגלו, תוך כדי התנגדות למעצר חוקי. הסיבות שהובילו לביצוע העבירה עשויות להוות שיקול לקולא, ועל כך אעמוד בהמשך הדברים במסגרת קביעתו של מתחם הענישה ההולמת במישור העונשי. עם זאת, העובדה שמדובר בנשיכה ברגל של שוטר בתפקיד, וכן העובדה שעסקינן בעבירה שלצדה ראה המחוקק לקבוע עונש מינימום של חודש מאסר, מקשים על ביטול ההרשעה במקרה דנן (בעניין האחרון ראו: דברי כב' השופט ג'ובראן ברע"פ 4592/14 רוטמן נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (25.8.2014)).

10. בכל הנוגע לדרישה שעניינה הוכחת פגיעה קונקרטית וחמורה בשיקומו או בעתידו של הנאשם - לא שוכנעתי כי ההגנה הרימה את הנטל המונח על כתפיה בעניין זה:

ראשית, כאמור לעיל, לנאשם הרשעה קודמת משנת 2012 מבית-משפט לנוער בגין עבירות של גניבה, קשירת קשר לביצוע עוון ושיבוש מהלכי משפט שבוצעו בשנת 2010. הדבר מקשה על האפשרות לבטל את ההרשעה הנוכחית, המאוחרת בזמן, שכן אין מדובר בהסתבכות ראשונה של הנאשם בפלילים ולחובתו הרשעה קודמת.

שנית, ההגנה טענה כי הותרת ההרשעה על כנה עלולה לפגוע בסיכויי של הנאשם להתקבל כאח מוסמך, לאחר שיסיים את לימודיו האוניברסיטאיים לתואר ראשון בסיעוד. בהתייחס לטענה זו אציין כי מהתיעוד שהוגש לעיוני

עולה שהנאשם החל בלימודי הסיעוד לקראת סוף שנת 2015, לאחר שכבר הורשע בפלילים בבית-משפט לנוער בשנת 2012. מכאן שהסיכון עליו עמדה ההגנה בטיעוניה, ממילא מתקיים בגין ההרשעה הקודמת. בהקשר זה, אעיר כי אמנם ההרשעה הקודמת היא מבית-משפט לנוער בעת שהנאשם היה קטין, ולפיכך תקופת ההתיישנות בגין הרשעה זו קצרה ביחס לבגיר (ראו: סעיף 14(ב) לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981). ההגנה לא העלתה זאת בטיעוניה לפני, וממילא לא הוכיחה כי הרשעה שהתיישנה אינה נשקלת לצורך קבלה כאח מוסמך. בין כך ובין אחרת, בהתאם לסעיף 5(א) לתקנות בריאות העם (עוסקים בסיעוד בבתי חולים), התשמ"ט-1988 (להלן: תקנות בריאות העם), לאחות הראשית מסור שיקול-דעת לאפשר עיסוק בסיעוד גם לאדם שהורשע בעבירה שדינה מאסר, וזאת אם לדעת האחות הראשית אין בהרשעה "כדי למנוע עיסוק בסיעוד". הנה כי כן, הותרת הרשעתו של הנאשם על כנה לא בהכרח תסתום את הגולל עבור הנאשם לעסוק בסיעוד בעתיד. אם וככל שהנאשם יסיים את לימודיו האקדמיים בהצלחה וירצה לעסוק בסיעוד, חזקה כי ישטח את טענותיו לפני האחות הראשית וטענותיו יישקלו בשים לב למכלול נסיבות העניין, ובהן הסיבות שהובילו לביצוע העבירה כפי שיפורט בפסקה 15 להלן (ראו והשוו: ת"פ (שלום ים) 60270-12-12 מדינת ישראל נ' ג'אבר, פסקה 9 (11.06.2014)). בהתחשב בכל אלה, אני בדעה כי לא הוכח נזק קונקרטי וודאי בשיקומו של הנאשם או בעתידו.

יצוין כי שירות המבחן הביע דעתו כי הרשעת הנאשם עשויה לפגוע בדימויו העצמי. בהתייחס לכך אומר כי הרשעה מעצם טיבה וטבעה היא בעלת השפעה על דימויו העצמי ועל עתידו של כל מורשע. היא בוודאי לא תיטיב עם הנאשם. עם זאת, כאשר מדובר בנאשם בגיר, הכלל נותר הרשעה. עוד אומר כי הגם שבית-המשפט מייחס משקל לעמדתו של שירות המבחן, מדובר בהמלצה בלבד. בעוד ששירות המבחן שם לנגד עיניו באופן מרכזי את שיקולי השיקום של הנאשם שלפניו, הרי מתפקידו של בית-המשפט לבחון את התמונה הכוללת ולייחס משקל מתאים למכלול שיקולי הענישה בהתאם להלכה הפסוקה החלה על העניין.

11. אוסיף ואומר כי הנאשם בחר להימנע מלחשוף ביוזמתו לפני בית-המשפט ולפני שירות המבחן (ולדברי הסנגור-גם לפניו) את הרשעתו הקודמת בפלילים. כאמור, עקב תקלה בעדכון הרישום הפלילי, דבר קיומו של העבר הפלילי לא היה ידוע לכלל הגורמים האמורים, עד שהדברים הובהרו על-ידי המאשימה בישיבה שנערכה לפני ביום 15.11.2015. מדובר בהתנהלות מעוררת קושי מצד הנאשם. הנאשם וכן אביו היו נוכחים בדיון שהתנהל בבית-המשפט לנוער כאשר דינו של הנאשם נגזר שם, והנאשם אף ריצה עונש של 200 שעות של"צ בגין אותה הרשעה קודמת. הפונה לבית-המשפט בבקשה כי יחרוג מן הכלל ויבטל את הרשעתו, ראוי שיבוא כאשר פיו וליבו שווים, תוך שהוא מציג לבית-המשפט ולשירות המבחן תמונת מצב מלאה ואמינה. למען הסר ספק, דבריי אלה אינם בבחינת שיקול מכריע להותרת ההרשעה על כנה, ושני הנימוקים האחרים שהובאו הם המרכזיים. עם זאת, התמיהה האמורה הנוגעת להתנהלות הנאשם, מצטרפת ליתר הטעמים עליהם עמדתי.

12. אשר על כן, ונוכח משקלם המצטבר של מכלול הטעמים שפורטו, אני סבורה כי לא מתקיימת הצדקה לחריגה מהכלל במקרה דנן. לפיכך, הרשעת הנאשם תיוותר על כנה.

מתחם העונש ההולם

13. בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם את העבירה בה הורשע הנאשם

בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנהוגה.

14. בכל הנוגע לערכים המוגנים - העבירה של תקיפת שוטר במילוי תפקידו לפי סעיף 273 לחוק העונשין, תכליתה להגן על שלמות גופם ונפשם של העוסקים במלאכת אכיפת החוק, תוך שמירה על שלטון החוק והסדר הציבורי. כפי שצוין לעיל, חשיבות ההגנה על ערכים אלה קיבלה ביטוי, בין היתר, בכך שהמחוקק ראה לקבוע עונש מינימום של חודש מאסר לצד העבירה הנדונה.

15. בחינת נסיבות ביצוע העבירה מעלה כי מדובר באלימות שלא ניתן להקל עמה ראש - הנאשם נשך שוטר ברגלו בעת שהלה ניסה לאזוק אותו במסגרת ביצוע מעצר חוקי. הנשיכה בוצעה כשהנאשם היה שכוב על הקרקע, בחלק התחתון של רגלו של השוטר, מעל המכנסים. לפי ממצאי הכרעת-הדין, עקב הנשיכה נגרם לשוטר סימן אדום בחלק התחתון של רגלו (פסקה 29 להכרעת-הדין), אף כי הנאשם לא הועמד לדין בגין כך.

לצד הכיעור והחומרה הטמונים במעשה המתואר, יש להתחשב גם בנסיבות שהובילו למעשיו של הנאשם, כחלק מנסיבות ביצוע העבירה המשפיעות על קביעת המתחם (ראו: סעיף 40ט(5) לחוק העונשין). וכך נקבע בהכרעת-הדין לענין הסיבות שהובילו את הנאשם לביצוע העבירה בה הורשע:

"...לא ניתן לשלול אפשרות לפיה בעת ביצוע המעצר בשטח, היה הנאשם שרוי במצב של פחד, בלבול ודאגה לבן-דודו העיוור שניתק ממנו והיה שרוע על הארץ בלא שהנאשם יכול היה לגשת אליו. זאת ועוד; יש לזכור כי על-אף שהמעצר בעת ביצועו היה חוקי (בין היתר בשל קיומו של חשד סביר להתפרעות וליידוי אבנים), הרי בדיעבד הנאשם זוכה מאותם חשדות. בנסיבות אלה, אין להתעלם מאפשרות לפיה בראייתו הסובייקטיבית של הנאשם בשעת אמת, הוא נעצר על לא עוול בכפו... כאן המקום להדגיש כי אף אם מבחינה סובייקטיבית חש הנאשם פחד ומצוקה, אין בכך כדי להצדיק את תקיפתו של השוטר תורג'מן בשום דרך, בוודאי לא באמצעות נשיכת רגלו. בהקשר זה, ראוי לציין כי גם כאשר חשוד סבור בשעת אמת כי אין עילה למעצרו, וגם כאשר הוא שרוי בלבול ובפחד, אל לו לתקוף שוטר בנסיבות בהן המעצר בוצע בהתאם לדרישות הדין. הדרך לבירור האמת היא באמצעות חקירת המשטרה וניהול ההליך המשפטי, ולא בדרכים אלימות המובילות לפגיעה בעוסקים במלאכת אכיפת החוק.

בלא להפחית מאומה מדברים אלה, אני סבורה כי במקרה שלפניי נותר ספק האם מטרת הנשיכה מצד הנאשם הייתה להכשיל את השוטר תורג'מן במילוי תפקידו, או שמא הנשיכה הנדונה נבעה מהפחד ומסערת הרגשות בהם היה שרוי הנאשם באותם רגעים. לפיכך, אני רואה לזכות את הנאשם מחמת הספק מעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 274(1) לחוק העונשין (במסגרתה נדרש יסוד נפשי של "מטרה"). תחת זאת, אני רואה להרשיע את הנאשם בעבירה של תקיפת שוטר (שלא בנסיבות מחמירות) לפי סעיף 273 לחוק..." (שם, פסקאות 33-34).

יוער כי גם בתסקיר שירות המבחן מסר הנאשם כי ביצע את העבירה באופן אימפולסיבי בעת שהיה נתון במצב נפשי סוער, מתוך דאגה לבן דודו העיוור. הפחד והבלבול בהם היה שריו הנאשם בסיטואציה אליה נקלע, הדאגה לבן-דודו העיוור כמסובר בהכרעת-הדין, וכן האפשרות כי בשעת אמת סבר הנאשם כי הוא נעצר על לא עוול בכפו (כאמור, הנאשם זוכה בדיעבד מהעבירות בהן נחשד) - כל אלה אינם מצדיקים את ביצוע העבירה, כפי שכבר הובהר בדברים שצוטטו מתוך הכרעת-הדין. עם זאת, יש בכך כדי להוות נסיבות לקולא המשפיעות על קביעת המתחם.

16. בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** מעלה כי בתי-המשפט נוהגים להטיל בגין עבירה של תקיפת שוטר שלא בנסיבות מחמירות (שהנה עבירה מסוג עוון) עונשים הנעים מהטלת ענישה מוחשית כדוגמת צו של"צ ומאסר מותנה (ולעיתים גם רכיבים כספיים של קנס ופיצוי), ועד מספר חודשי מאסר בפועל (אשר בדרך-כלל ריצוים הוא בעבודות שירות).

17. בהתחשב בעקרון ההלימה המהווה עקרון מנחה בענישה; בשים לב לערכים המוגנים שנפגעו ובמידת הפגיעה בהם; בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירה; וכן בהתחשב בענישה הנוהגת; אני סבורה כי **מתחם העונש ההולם במקרה דנן נע מענישה מוחשית שאיננה כוללת רכיב של מאסר בפועל (אך כן כוללת רכיב של מאסר על-תנאי נוכח קיומו של מאסר מינימום בחוק), ועד מספר בודד של חודשי מאסר בפועל.**

18. בנסיבות העניין, לא ראיתי לחרוג מהמתחם שנקבע לקולא או לחומרה.

העונש המתאים

19. לצורך גזירת העונש המתאים, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40א לחוק העונשין:

20. **לטובת הנאשם** שקלתי את נטילת האחריות המלאה מצדו לפני שירות המבחן. אמת, הנאשם כפר במכלול העבירות שיוחסו לו, ולא נטל אחריות גם בגין המעשה בגינו הורשע בהכרעת-דין מנומקת. עם זאת, יש לזכור כי בעקבות ניהול ההוכחות, זוכה הנאשם מהעבירות של התפרעות וניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, ואף זוכה מחמת הספק מהעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות. לאחר הכרעת-הדין, נטל הנאשם לפני שירות המבחן אחריות מלאה על העבירה בה הורשע (תקיפת שוטר שלא בנסיבות מחמירות), והביע חרטה בגינה. ועל כך נאמר כי מוטב מאוחר מאשר לעולם לא. בנוסף, התחשבתי בגילו הצעיר של הנאשם (בן 21), ובכך שמאז ביצוע העבירה הנידונה באוקטובר 2014, הוא לא הורשע בכל עבירה נוספת. לזכות הנאשם עומדים גם התסקירים החיוביים שהוגשו בעניינו, והעובדה שהחל ללמוד לימודים אקדמיים ולהשקיע עצמו בהם. עוד התחשבתי בכך שהנאשם היה עצור בתיק זה במעצר בית מלא תחת פיקוח אלקטרוני במשך למעלה מחמישה חודשים.

21. **לחובת הנאשם**, התחשבתי בחומרת העבירה בה הורשע, ובצורך להרתיע את היחיד והרבים מפני הישנותה (סעיפים 40א ו-40ז לחוק העונשין). כמו כן שקלתי את עברו הפלילי של הנאשם הכולל הרשעה קודמת מבית-משפט לנוער (ראו: פסקה 10 לעיל).

באיזון בין השיקולים, ראיתי להעמיד את עונשו של הנאשם ברף התחתון של המתחם שנקבע. נוכח נכונותו של הנאשם לעמוד בצו מבחן, ראיתי להוסיף רכיב זה לעונש, כהמלצת שירות המבחן. יוער כי מאחר שהמאשימה לא עתרה לרכיב עונשי של פיצוי, נמנעתי מלגזור רכיב כספי כאמור.

סוף דבר

22. נוכח מכלול הטעמים האמורים, אני גוזרת על הנאשם כדלקמן:

א. הנאשם יבצע שירות לתועלת הציבור בהיקף של 200 שעות על-פי התוכנית המוצעת בתסקיר שירות המבחן מיום 12.1.2016. שירות המבחן יפקח על עבודת הנאשם ויהיה רשאי לשנות את מקום ההשמה במידת הצורך, ללא צו שיפוטי נוסף.

הנאשם מוזהר כי אם יפר את צו השל"צ תימסר על כך הודעה לבית המשפט, אשר יהיה מוסמך לקיים דיון מחודש בגזר-הדין.

ב. מאסר על-תנאי לתקופה של שלושה חודשים למשך שלוש שנים מהיום. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות פיזית כלפי שוטרים מסוג עוון.

ג. מאסר על-תנאי לתקופה של שישה חודשים למשך שלוש שנים מהיום. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות פיזית כלפי שוטרים מסוג פשע.

ד. הנאשם יהיה נתון לפיקוח קצין מבחן למשך שנה מהיום, וישתתף בכל תכנית טיפולית שיציע שירות המבחן וזאת כחלק מתנאי המבחן.

הנאשם מוזהר כי אם יפר את תנאי המבחן תימסר הודעה על כך לבית-המשפט, אשר יהיה מוסמך לקיים דיון מחודש בגזר-הדין.

המזכירות תמציא העתק גזר-הדין לשירות המבחן למבוגרים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ג שבט תשע"ו, 02 פברואר 2016, במעמד הצדדים.